

ДОКЛАД
ЗА
МЕЖДИННА
ОЦЕНКА НА
ПИРО АЙТОС
2021-2023

Съдържание

I.	ВЪВЕДЕНИЕ	2
II.	Нормативното основание за извършване на междинната оценка	3
III.	Методиката и организацията на междинната оценка	4
IV.	Оценка на промените в социално-икономическите условия в община Айтос.....	10
V.	Оценка на първоначалните резултати от изпълнението на плана по приоритети	16
VI.	Оценка на степента на постигане на целите и устойчивостта на резултатите, изготвена на база на индикаторите за въздействие и резултат	30
VII.	Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси	32
	1. Финансова ефективност и ефикасност	
	2. Ефективност и ефикасност по отношение на техническото изпълнение	
VIII.	Заклучения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението на ПИРО.....	39
IX.	Приложения.....	43

Доклад за Междинна оценка на изпълнението на ПИРО АЙТОС 2021-2023

Фигура 1. Хронология на разработване, мониторинг и оценка на ПИРО.....	
Фигура 2. Основни етапи на Междинната оценка	
Фигура 3. Динамика на населението в община Айтос 2019-2023 г.....	12
Фигура 3. Коефициент на раждаемост.....	12
Фигура 4. Коефициент на смъртност.....	13
Фигура 6. Коефициент на естествен прираст.....	14
Фигура 7. Коефициент на безработица.....	15
Фигура 8. Ръст на средната заплата.....	15
Фигура 9: Изпълнени проекти по приоритети 2021-2023.....	30
Фигура 10: Техническо изпълнение на Приоритет 1.....	34
Фигура 11: Техническо изпълнение на Приоритет 2.....	35
Фигура 12: Техническо изпълнение на Приоритет 3.....	35
Фигура 13: Напредък по изпълнение на приоритетите 2021-2023.....	36
Фигура 14: Финансово изпълнение по приоритети в хил. лв. 2021-2023.....	37
Фигура 15: Финансово изпълнение по приоритети и източници на финансиране в хил. лв.....	38

Списък на таблиците:

Таблица 1. Скала за качествена оценка на количествени показатели.....	9
Таблица 2. Динамика на населението в община Айтос 2019-2023 г.....	11
Таблица 3: Информация за проекти на Община Айтос 2021-2023.....	16
Таблица 4: Информация за проекти на Община Айтос завършени след 2020 г.....	19
Таблица 5: Информация за проекти на Община Айтос в процес на изпълнение 2023 г.....	20
Таблица 6: Скала за оценка на изпълнение спрямо целевата стойност на индикаторите.....	32
Таблица 7. Разпределение на индикаторите според техния напредък и вид.....	33
Таблица 8. Напредък по изпълнение на планираните мерки.....	33
Таблица 9: Напредък по изпълнението на Приоритет 1.....	34
Таблица 10: Напредък по изпълнението на Приоритет 2.....	35

Таблица 11: Напредък по изпълнението на Приоритет 335

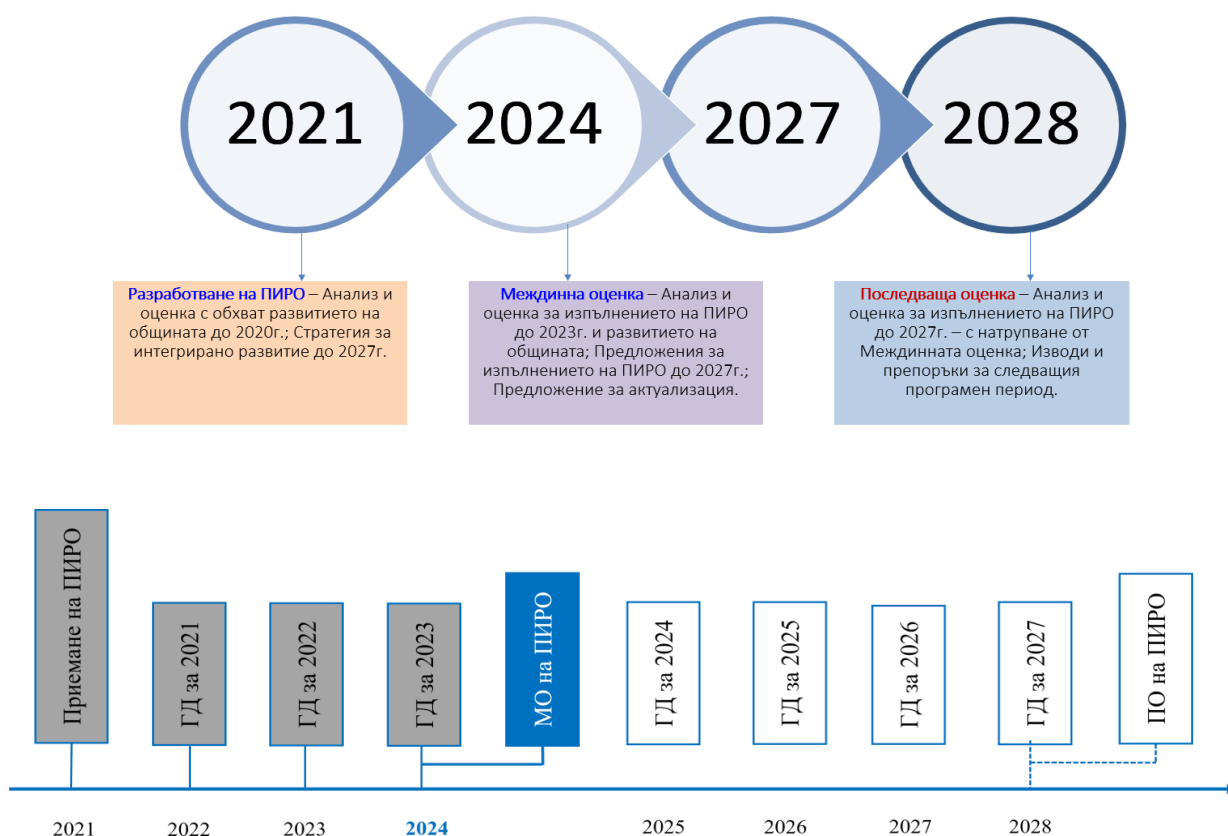
Таблица 12: Източници на финансиране36

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Междинната оценка за изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Айтос 2021-2027 г. за периода 2021-2023 година е част от инструментите за мониторинг и оценка, разработена в съответствие с чл. 33, ал. 1 от Закона за регионалното развитие (ЗРР).

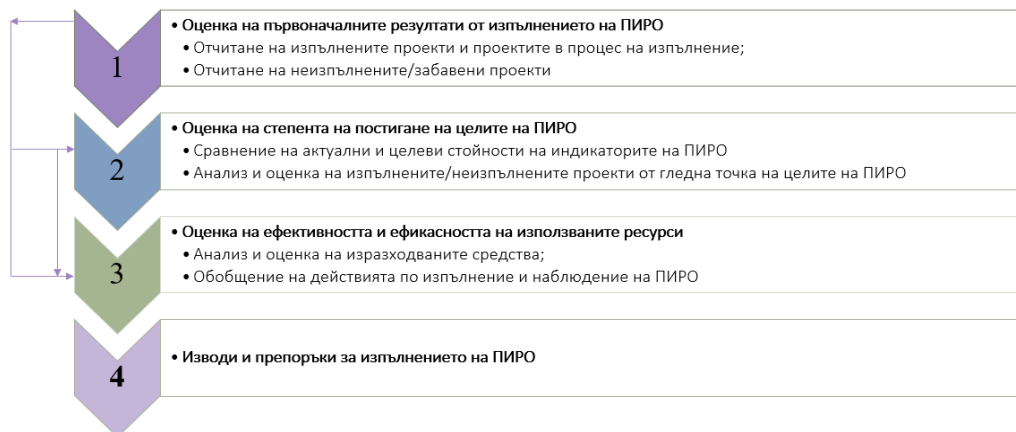
Настоящият доклад в хронологичен ред е четвъртият отчетен документ, който следва да бъде изготвен за периода от 2021 г. (когато е приет настоящият ПИРО) до 2028 г. (когато следва да се изготви последният годишен доклад и да се направи обобщена последваща оценка на постигнатото от ПИРО).

Фигура 1. Хронология на разработване, мониторинг и оценка на ПИРО

Докладът представя междинните резултати от прилагането на ПИРО 2021-2027 г. на община Айтос за периода от 01.01.2021 до 31.12.2023 г. При прегледа на проектите, допринасящи за изпълнението на плана за интегрирано развитие, са взети предвид само тези, чиято реализация е започнала и/или приключила в периода 01.01.2021 – 31.12.2023 г.

Междинната оценка включва:

Настоящата междинна оценка се изработи от експертен екип при взаимодействие между всички заинтересовани страни с активното съдействие специализираните отдели в общината, предлагащи необходимата информация и своите гледни точки, заедно със специализираните институции, разполагащи с нужната статистическа информация. Целта на Междинната оценка е:

- Оптимизиране съдържанието и изпълнението на ПИРО до края на програмния период;
- Осигуряване на основа за изготвянето на последващата оценка на ПИРО 2021-2027 г.

II. НОРМАТИВНОТО ОСНОВАНИЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА

Междинната оценка на ПИРО Айтос е изготвена в съответствие с нормативните изисквания на Закона за регионалното развитие (ЗРР) - чл. 23 и чл. 33, Правилника за неговото прилагане (ППЗРР) – чл. 26 и чл. 59.

Планът за интегрирано развитие на Община Айтос 2021-2027 г. е приет с Решение №262 по Протокол №20 от 27.05.2021 г. на Общинския съвет и е актуализиран с Решение №612 по Протокол №47 от 25.07.2023 г.

ПИРО е разработен, съгласно Закона за регионално развитие (ЗРР), Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие (ППЗРР) и Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. на Министерство на регионалното развитие и благоустройство (МРРБ).

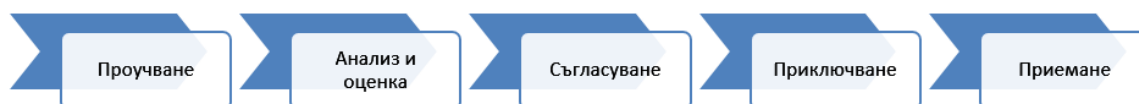
ПИРО е стратегически документ, в който са определени средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на Община Айтос и връзките и с другите общини в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Югоизточен район за планиране от ниво 2 и Общия устройствен план на общината. Съгласно чл. 13, ал.2 от ЗРР ПИРО осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на община Айтос.

Наблюдението и оценката на регионалното развитие се извършват за постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмирането, управлението и ресурсното осигуряване на регионалното развитие. Чрез прилагането им се отчитат резултатите от изпълнението на стратегическите документи, които допринасят за регионалното развитие.

III. МЕТОДИКАТА И ОРГАНИЗАЦИЯТА НА МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА

Процесът на подготовка, разработване и приемане на Междинната оценка за периода 2021-2023 г. на ПИРО на Айтос преминава през следните основни етапи:

Фигура 2. Основни етапи на Междинната оценка

Методологията на междинната оценка е основана на структуриран и систематичен подход при събиране, анализиране и представяне на информацията и може да бъде обобщена по следния начин:

- **Идентифициране на проблемната ситуация.** Определяне на оценителни въпроси, по които да се структурира оценката. На тази база се идентифицират информационните празноти, които да се запълнят, събира се необходимата информация, която се подлага на анализ. Крайният продукт – докладът с оценката ще съдейства при разработването на политиката за местно и регионално развитие, формулирането на определени коригиращи решения, планирането на последващи действия и др.;
- **Втората фаза на оценката е анализ на заинтересованите лица, организации и институции.** Елемент при изготвяне на съответния ПИРО е анализът на заинтересованите лица. При изготвянето на междинно оценка на ПИРО се уточняват заинтересованите лица, организации и институции, ангажирани в процеса на реализация на ПИРО, от които следва да се събере достоверна информация за отчета на изпълнението;
- **Третата фаза е събиране на данните от заинтересованите страни.** Тук се включва събирането на първична и вторична информация чрез различни методи. След като се идентифицират проблемните области, се подготвят въпросници до ангажираните институции за набиране на входяща статистическа, фактологическа и финансова информация за оценките на общото въздействие, степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите и ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- **Следващата фаза е анализ и интерпретация на информацията.** Осъществява се обобщаване, анализ и оценка на събраните данни, факти и информация. Това е същинската фаза, при която се изготвя междинната оценка при тясно взаимодействие с общинската администрация. Анализът съдържа: оценка на първоначалните резултати от изпълнението по приоритети; оценка на степента на постигане на съответните цели; оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси, в т.ч. финансова ефективност и ефикасност;

съпоставимост с планираната реализация на ПИРО; управление, мониторинг и наблюдение на ПИРО; възникнали проблеми при прилагане на ПИРО; предприети мерки за осигуряване на информация, публичност и партньорство; съответствие на ПИРО със секторни политики, планове и програми на територията на общината; резултати от извършените оценки; изводи и препоръки за изпълнението на ПИРО.

За изготвяне на междинна оценка на ПИРО в съответствие с изискванията на ЗРР и ППЗРР, е необходимо да се набавят следните документи и информация:

- **Годишни доклади за наблюдение изпълнението на ПИРО;**
- **Отчети на кмета за Програмата за управление на общината по ЗМСМА;**
- **Информация за изпълнените или в процес на изпълнение проекти/инициативи** в периода на изследването, структурирани по приоритетни направления и мерки, в съответствие с тези по ПИРО и съдържаща: наименование на проекта/инициативата, индикативната стойност на проекта; източниците на финансиране и размерът на финансиране от всеки източник; период на изпълнение; статус на проекта. Голяма част от информацията се набавя от отчетите за капиталовите разходи. ▀
- **Информация за депозирани и други проекти** – това са проектите в процес на оценка изчакващи финансиране.. Необходимо е информацията да се структурира по приоритетни направления и мерки, според тези в плана за реализация на ПИРО, и да съдържа: наименование на проекта/инициативата, индикативната стойност на проекта; източниците на финансиране и размерът на финансиране от всеки източник; статус на проекта.
- **Информация за постигнати резултати по индикатори през съответния период** – в плана за интегрирано развитие на община са определени стратегическите цели за съответния период. Информацията, която следва да се събере и обобщи в справка за индикатори за продукт и индикатори за резултат, трябва да съдържа следните данни: наименование на индикатора, мерна единица, начин на отчитане на индикатора, отчетена стойност за съответната година.
- **Отчет на инвестиционните капиталови разходи, включващ всички разходи по източници на финансиране.** Отчетът се изготвя от съответната структура на общинската администрация и следва да се прилагат формите, определени от

Министерство на финансите. Тази информация е необходима за да се изчислят дяловете на източниците на финансиране от изразходваните средства;

- **Справка и информация за социалните услуги**, предоставяни в специализирани институции и в общността в съответната община по брой и места/капацитет през съответната година. Справката се изготвя от съответната структура на общинската администрация, която е ангажирана със социални дейности и следва да включва вида и наименованието на институцията и предлаганата услуга, точен адрес на институцията, капацитет през периода и информация за броя на обслужвания персонал;
- **Справка от Териториално статистическо бюро (ТСБ)** – Общинската администрация следва да изпрати запитване към съответното териториално бюро относно следната информация, структурирана по направления:
 - Пазар на труда - средна годишна работна заплата за съответната община за съответната година – общо и по икономически сектори.
 - Основни икономически показатели на отчетните нефинансови предприятия по икономически сектори за периода 2021-2024:
 - Брой нефинансови предприятия – общо и по икономически сектори;
 - Брой заети лица – общо и по икономически сектори;
 - Приходи от дейността на предприятията (хил. лв.) – общо и по икономически сектори;
 - Произведена продукция на предприятията (хил. лв.) – общо и по икономически сектори;
 - Разходи за дейността на предприятия (хил. лв.) – общо и по икономически сектори;
 - Нетните приходи за дейността на предприятията (хил. лв.) – общо и по икономически сектори;
 - ДМА (хил. лв.) – общо и по икономически сектори.
 - Разходи за ДМА (хил. лв.) за периода и по години – общо и по икономически сектори;
 - Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор към 30.09.2024 г. (хил. лв.) – общо.

- Основни икономически показатели на отчетните нефинансови предприятия, групирани по големина на предприятията според броя на заетите лица – микро (до 9 заети); малки (от 10 до 49 заети); средни (от 50 до 249 заети); и големи (над 250 заети) за съответната година:
- Брой нефинансови предприятия – общо и по групи;
- Брой заети лица – общо и по групи;
- Приходи от дейността на предприятията (хил. лв.) – общо и по групи;
- Произведена продукция на предприятията (хил. лв.) – общо и по групи;
- Разходи за дейността на предприятията (хил. лв.) – общо и по групи.
- **Туризм**
 - Общ брой реализирани нощувки в общината за периода ;
 - Реализирани нощувки от чужденци в общината за периода;
 - Общ брой пренощували лица в общината за периода;
 - Брой пренощували лица – чужденци, в общината за периода;
 - Брой легла в местата за настаняване в общината за периода;
 - Легладенонощия в местата за настаняване в общината за периода;
 - Приходи от нощувки в общината за периода.
- **Справка от Дирекция „Бюро по труда“ (ДБТ) – Общинската администрация следва да изпрати запитване към съответното териториално бюро с искане за информация, структурирана по минимум следните показатели:**
 - Справка за равнището на безработицата на територията на общината по брой регистрирани лица и в %;
 - Справка за равнището на безработицата по населени места на територията на общината по брой регистрирани лица и в %;
 - Разкрити нови работни места;
 - Брой сключени договори с работодатели по мерките за насърчаване на заетостта, включително по ПРЧР;
 - Брой безработни лица, включени в заетост по мерките за насърчаване на заетостта, включително по ПРЧР;
 - Брой включени безработни лица в квалификационни и преквалификационни курсове, включително по ПРЧР;

- Брой заети лица, възползвали се от мерки за повишаване на професионалната квалификация и преквалификация, включително по ПРЧР;
- Брой студенти, включени в стажове, практики и други форми за придобиване на практически опит, вкл. по ПРЧР;
- Национални/регионални програми за заетост, обхванали територията на общината.

Справка от Областна дирекция „Земеделие“ (ОДЗ) – Общинската администрация следва да изпрати запитване към съответната областна дирекция с искане за информация, структурирана по минимум следните показатели:

- Засети площи със земеделски култури по видове култури и среден добив;
- Обработваема земеделска земя – дка;
- Необработваема земеделска земя – дка;
- Поливни земеделски площи – дка;
- Трайни насаждения и билки – дка;
- Брой животни по видове;
- Брой земеделски производители и животновъди в общината;
- Брой регистрирани земеделски стопанства и животновъдни ферми/стопанства, вкл. рибни стопанства.
- Площи за биоземеделие – дка;
- Напоителни системи – брой и дължина.

Справка от ВиК-операторите относно: водоснабдителната мрежа и канализационната мрежа – данни за новоизградена, реконструирана или подобрена водоснабдителна мрежа с информация за местонахождение, дължина, вид строителна дейност (планов или аварийен ремонт, реконструкция или ново строителство), размери на инвестицията в хил. лв., източник на финансиране, период на реализация; отпадни води, подложени на прочистване в проценти за периода на изследването; загуби на вода по водопреносната мрежа в проценти за периода на изследването.

Справка от енерго-операторите относно информация за подобрения на електропреносната мрежа на територията на общината, съдържаща данни за

местонахождението на инвестицията, нейният размер, източник на финансиране и период на реализация.

Справка от съответното областно пътно управление (ОПУ) относно информация за нови, реконструирани или подобрени пътища на територията на общината за съответния изследван период, като данните съдържат местонахождение на пътния участък и неговата дължина, вида на строителни работи – ремонт, поддръжка, реконструкция или ново строителство, размер на инвестицията, източник на финансиране и период на реализация.

Справка от съответното регионално управление на образованието (РУО) относно преждевременно напусналите системата на образованието ученици/деца в брой и в процент за изследвания период. За постигане на по-голяма обективност при оценката е използвана скалата, посочената в таблица 1.

Таблица 1. Скала за качествена оценка на количествени показатели.

Съотношение на изпълнение (в %)	Качествена оценка на изпълнението
От 0 до 1	Неизпълнение
От 1 до 25	Незадоволително изпълнени
От 26 до 50	Добро изпълнение
От 51 до 70	Много добро изпълнение
От 71 до 100	Отлично изпълнение
Над 100 (преизпълнен)	Изключително изпълнение/ над очакванията

Изготвеният Доклад за резултатите от Междинната оценка на ПИРО се внася за обсъждане и одобряване от Общински съвет – Айтос, съгл. чл.26 (1) от Правилника за прилагане на ЗРР. След приемането му от Общински съвет, Докладът от Междинната оценка се публикува на интернет страницата на общината и на портала за обществени консултации на Министерския съвет.

IV. ОЦЕНКА НА ПРОМЕНЕТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИТЕ УСЛОВИЯ В ОБЩИНА АЙТОС

В тази част на доклада са разгледани и анализирани социално-икономически показатели, които имат важно значение при наблюдение изпълнението на ПИРО. Съществени изменение в техните стойности, могат да открият дали стратегическият документ има нужда от актуализация. Времевият обхват на изменението на тези показатели е съобразен с периода преди настъпването на пандемията Covid-19 (2019 г.) и края на отчетния период (2023г.). По този начин ще се направи сравнителен анализ между възможно най-обективни стойности на показателите. Под внимание трябва да се вземе фактът, че някои от показателите нямат актуална статистика за 2023 г., затова са използвани данни за последната година с налична информация – 2022 г. Анализът на тези социално-икономически показатели дава възможност да се направи съпоставка между тях в определен период от време, за да се проследи прогреса на общината, състоянието на нейните социални и икономически ресурси и да се направят обосновани изводи и препоръки за по-нататъшния курс на развитие на община Айтос.

Отчетния период 2021-2023 г. е белязан от продължаваща несигурност, висока енергийна нестабилност и уязвимост на публичните финанси. Справянето с тези кризи, наложи сериозна ангажираност на всички нива за минимизиране на щетите. Това безусловно доведе до пренареждането на планирани управленски приоритети на общинско ниво, като се пренасочват ресурси към дейности за намаляване на негативния ефект в най-уязвимите сфери - социални услуги, образователни и културни институции, изпълнение на ангажиментите по проектите с европейско финансиране.

Работата в областта на общинското развитие бе насочена към изпълнение на основни дейности, в рамките на обективните възможности, създаващи условия за нормално функциониране на обществения живот - поддържането на съществуваща техническа инфраструктура; целесъобразното инвестиране на европейски и общински ресурс в социалната инфраструктура; поддържането и надграждането на съществуващите информационни системи, което да осигурява максимална ефективност на административното обслужване и повишава достъпността до услугите за гражданите и бизнеса.

Въпреки негативните ефекти следва да се отчетат и някои положителни развития в национален план: продължаващият ръст на възнагражденията, технологичната и структурната трансформация на индустрията, в т.ч. промените във веригите на

доставки, както и навлизането на дигиталните услуги във всички сфери на живота. Човешкият капитал и профилът на работната сила продължават да бъдат ключови за процеса на възстановяване и продължаваща трансформация на икономиката.

Политическата нестабилност, икономическа криза и водещите се военни действия в близост до страната са ограничителните фактори за развитието на бизнеса. Въпреки това през 2023 г. се отчита реализирането на значителен брой общински проекти и дейности, насочени към подобряване състоянието на градската среда и населените места, изграждане на съвременна инфраструктура, повишено качество на предоставяните социални услуги, по-добро образование и по-чиста околна среда.

В Община Айтос изпълнението на ПИРО се извършва при спазване принципите за законосъобразност, прозрачност и публичност, защита на обществените интереси, ефективно и целесъобразно използване на финансовия ресурс, включително за покриване на извънредните и непредвидени разходи. При анализиране и проследяване на условията за изпълнение на ПИРО в настоящия междинен доклад са отразени настъпилите промени в условията на живот, оказващи пряко въздействие върху социално-икономическото развитие на община Айтос.

Демографска характеристика

За да бъде направен по-задълбочен оглед на демографската ситуация в община Айтос, са сравнени стойностите на показателите през 2020 и 2023 г. В демографския анализ е направен и паралел със стойностите на избраните демографски показатели на областно и национално ниво, за да се открие мястото на общината сред област Бургас и в национален план.

Таблица 2. Динамика на населението в община Айтос 2020-2023 г.

2020			2021			2022			2023		
Общо	В градовете	В селата	Общо	В градовете	В селата	Общо	В градовете	В селата	Общо	В градовете	В селата
27610	19142	8468	27326	18974	8352	25068	17448	7620	24967	17334	7633

Източник НСИ

Фигура 3. Динамика на населението в община Айтос 2020-2023 г.

Източник НСИ

Броят на населението в община Айтос към 2023 г. представлява 6.49% от населението на област Бургас, или 24 967 души. Това е спад с около 9.57% в периода 2020 – 2023 г., който е бил най- голям през 2022 г..

Наблюдава се драстично спадане на коефициентът на раждаемост, с изключение само на 2021 г. 2,5‰, а в края на 2022 г. е 1,3‰, при средното за областта – 7,8‰ и под средното за страната- 8,9 ‰.

Фигура 3. Коефициент на раждаемост

Източник НСИ

*Коефициентът на раждаемост (КР) се измерва в промили (‰) и показват броя живородени деца (ЖД) на всеки 1000 души от средногодишното население (СН).

Коефициентът на смъртност за разглеждания период се е променял

динамично. През 2020 г. той е бил 16,5 ‰, а през 2023 г. се понижил до 14,05‰.

Фигура 4. Коефициент на смъртност

Източник НСИ

Показателите за коефициента на смъртност я нареждат под средната за областта 16,7 ‰ и средната за страната- 15,7‰.

По отношение коефициента на естествен прираст общината следва националната тенденция за отрицателен естествен прираст.

Фигура 5. Коефициент на естествен прираст

Източник НСИ

През 2020 г. той е бил -7,5 ‰, а през 2023 г. -4,5 ‰. Съотнесен към стойностите на показателя за областта и за страната за 2023 г, коефициентът на естествен прираст е под средния за областта – 5,4 и под средния за страната -6,8.

В община Айтос се регистрира значителен спад по отношение на механичния прираст. Ако през 2020 г. той е бил 6,7 ‰, то през 2023 г. той достига -0,04‰. По този показател общината е много под средната стойност за областта 20,6‰ и под

средната стойност за страната 6,4% за 2023 г.

Фигура 6. Коефициент на механичен прираст 2020-2023

Източник НСИ

Характеристика на пазара на труда

Въпреки наличието на негативни демографски тенденции, община Айтос успява да поддържа сравнително постоянни стойности по отношение на броя на населението в под, във и над трудоспособна възраст.

В разглеждания период се е запазило сравнително еднакво процентното възрастово разпределение на населението в общината, като към 2023 г. делът на хората в трудоспособна възраст – 58.6%, следван от делът на населението в под трудоспособна възраст, съответно - 31%, а най-нисък делът на хората в над трудоспособна възраст – 23,9%.

Източник НСИ

Измененията по отношение на този показател са минимални и за момента не представляват опасност пред развитието на общинската икономика.

Равнището на безработица в периода 2020-2023 г. е намаляло от 7,6% през 2020 г. до 6,2 % през 2023, при средна за областта 4,2 %, а за страната-4%.

Фигура 7. Коефициент на безработица

Източник НСИ

Средната брутна годишна заплата е нараснала с над 33 %, като през 2023 г. е била 13 412 лв., при 16307.00 лв. за област Бургас и 2021 лв. за страната.

Фигура 8. Ръст на средната годишна работна заплата 2019-2022 г

Източник: НСИ

Това е една положителна тенденция, която показва, че в общината се повишава стандартът на живот и населението просперира.

В ПИРО Айтос са планирани дейности, които да подобрят нивата на заетост и да повишат капацитета на заетите лица.

Икономическа характеристика

Общата икономическа характеристика за община Айтос разкрива състоянието и тенденциите в развитието на местните предприятия в периода 2021-2023 г.

Анализирани са няколко показателя, които отчитат общинския икономически напредък. Използвани са данни от последната година, за която са налични – 2022 г.

По отношение на броя предприятия, той се е увеличил с 21 %, като през 2019 г. техният брой е 1370 а през 2022 г. той е нараснал до 1665. Този показател отразява броя на онези предприятия, които са реализирали приходи от продажби или имат поне един зает.

Групи предприятия според заетите в тях лица	Предприятия	Стойност на продукцията ¹	Приходи от дейността	Разходи за дейността	Заети лица ²
	Брой	Х и л я д и л е в о в е			Б р о й
2021					
Общо	1 359	158 863	296 890	270 430	3 592
Микро до 9 заети	1 302	96 848	174 732	154 525	2 252
Малки от 10 до 49	52	51 573	102 965	97 061	960
Средни от 50 до 249	5	10 442	19 193	18 844	380
Големи над 250	-	-	-	-	-

Доклад за Междинна оценка на изпълнението на ПИРО АЙТОС 2021-2023

2022					
Общо	1 665	209 914	374 568	337 813	3 890
Микро до 9 заети	1 611	135 288	222 715	193 968	2 578
Малки от 10 до 49	49	62 151	128 954	121 881	956
Средни от 50 до 249	5	12 475	22 899	21 964	356
Големи над 250	-	-	-	-	-

Източник НСИ

Икономически дейности (A21)	Предприятия	Стойност на продукция ²	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разходи за дейността	Заети лица ³	ДМА
	Брой	Х и л я д и л е в о в е				Б р о й	Хиляди левове
2021							
ОБЩО	1 359	158 863	296 890	266 739	270 430	3 592	81 880
А Селско, горско и рибно стопанство	325	33 004	42 858	30 730	32 395	591	23 864
В Добивна промишленост	-	-	-	-	-	-	-
С Преработваща промишленост	83	57 835	72 204	62 920	68 958	727	16 584
Д Производство и разпределение електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	21	2 172	2 291	2 001	1 584	26	3 718
Е Доставка на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..	..	..	..	..	..	..
Ф Строителство	39	13 132	16 799	15 210	14 073	189	6 253
Г Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети	508	23 684	127 942	125 581	123 766	1 159	18 568
Н Транспорт, складиране и пощи	70	12 683	13 266	12 643	11 946	183	2 193
И Хотелиерство и ресторантьорство	57	4 011	6 266	5 808	5 456	203	2 417
Ж Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; Далекосъобщения	4	212	241	241	..	7	..
Л Операции с недвижими имоти	39	1 213	3 208	1 224	3 082	59	5 822

Доклад за Междинна оценка на изпълнението на ПИРО АЙТОС 2021-2023

М Професионални дейности и научни изследвания	57	1 970	2 330	2 029	1 446	114	490
Н Административни и спомагателни дейности	10	555	585	555	469	25	130
Р Образование	4	76	76	76	75	6	..
Q Хуманно здравеопазване и социална работа	40	6 951	7 284	6 255	5 987	173	1 311
R Култура, спорт и развлечения	..	..	..	..	44	..	..
S Други дейности	97	1 001	1 139	1 067	786	118	190
2022							
ОБЩО	1 665	209 914	374 568	324 318	337 813	3 890	81 612
А Селско, горско и рибно стопанство	607	51 348	66 622	38 189	49 619	900	26 380
В Добивна промишленост	-	-	-	-	-	-	-
С Преработваща промишленост	83	66 541	89 970	78 336	87 344	710	16 140
D Производство и разпределение електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	22	3 282	3 355	3 232	1 433	24	3 614
Е Доставка на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..	..	..	..	..	..	..
F Строителство	43	13 146	17 726	15 812	14 861	180	6 527
G Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети	498	26 223	141 121	137 568	133 986	1 162	12 680
Н Транспорт, складиране и пощи	78	14 956	15 196	14 846	13 506	178	2 719
I Хотелиерство и ресторантьорство	54	5 706	9 677	8 810	9 070	214	3 681
J Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; Далекосъобщения	7	328	399	389	246	11	..
L Операции с недвижими имоти	40	1 931	3 215	1 670	3 991	53	6 054
М Професионални дейности и научни изследвания	67	16 090	16 309	16 103	14 997	125	1 259

N Административни и спомагателни дейности	10	1 094	1 133	1 094	992	10	116
P Образование	4	84	84	84	78	5	..
Q Хуманно здравеопазване и социална работа	41	7 722	8 083	6 646	6 472	174	1 588
R Култура, спорт и развлечения	..	..	..	..	..	..	..
S Други дейности	106	1 238	1 396	1 270	1 020	132	199

Броят заети лица в разглеждания период се е увеличил с малко над 18 %, каот през 2022 г. се е увеличил до 3890 лица.

Нетните приходи от продажби на нефинансовите предприятия в общината нарастват от 220,79 мил. лв. през 2019 г. до 324,32 мил. лв. през 2022 г. или с над 31%.

Фигура 9. Нетни приходи от продажби 2019-2022 г

Източник НСИ

Произведената продукция на човек от населението е нараснала с над 45% през анализирания период (за сравнение през 2019 е 4 576,77 лв., а през 2022 г. е 8324,76 лв.

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) в периода са нараснали почти три пъти от 2019 г. 12,4 мил. лв. до 2022 г. 22.9 мил. лв., над 45%.

Значително са нараснали и преките чуждестранни инвестиции на човек от населението: от 71 евро./човек през 2019 г., достигат до 139 евро/човек през 2022 г.

при 5469.96 евро/човек за област Бургас.

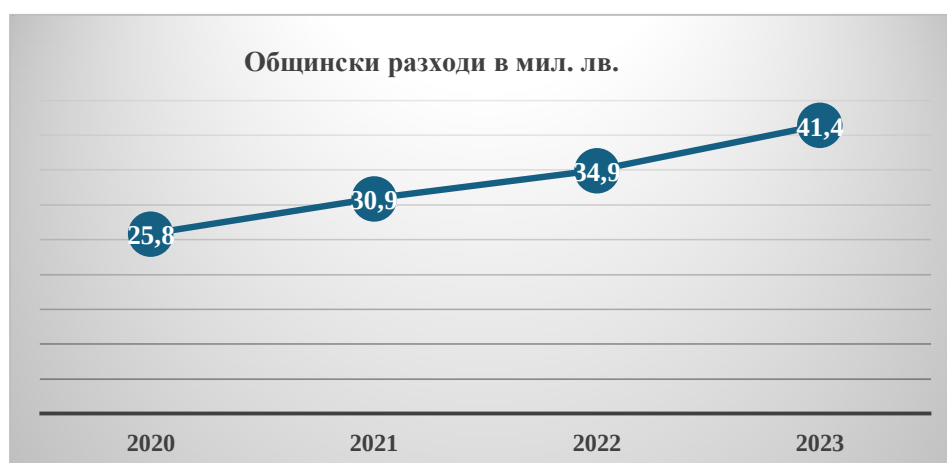
Местни финанси

За периода 2020-2023 г., значително нарастват собствените приходи на община Айтос 2020-2023 г. От 5,5 мил. лв. през 2020 г. на 9,5 мил. лв. през 2023 г. или с 42 %

Общинските разходи за същия период нарастват с близо 37 % , от 25,8 мил. лв през 2020 , на 41,4 мил. лв. през 2022 г.

Нараства делът на собствените приходи на общината от общите постъпления, като през 2020 г. е бил 19,8 %, а през 2022г.- 21,94%. Капиталовите разходи за 2022 г. са били в размер на 5 мил. лв., а през 2020 г. – 9 760 073 лв.

За посочения период община Айтос не е променяла индекса на местната данъчна тежест, който е 35,19 .

За 2023 г. община Айтос е получила изравнителна субсидия в размер на 3,1 мил. лв. и целева субсидия за капиталови разходи в размер на 1,67 мил. лв.

Община Айтос демонстрира стабилен икономически растеж в разглеждания период. Въпреки поредицата негативни икономически последици, породени от пандемията Covid-19, войната в Украйна и инфлацията, общината съумява да преодолее кризите и да продължи да се развива в икономически план.

Външни фактори

Много са факторите, влияещи на промените в социално-икономическите условия на общината. Един от тях е пандемията Covid-19, която изправи не само страната ни, а и целия свят, пред необичайна извънредна ситуация и постави местните власти пред неவிжданo до този момент изпитание.

Периодът бе изпълнен и с множество изборни надпревари, от които произтичаха и големия брой ротационни промени във властта. Този повтарящ се процес доведе до забавяния в изпълнението на съществено важни програми и проекти, приемането и промяната на закони и съществено засегна процесите по подготовката и приемането на бюджетите, които имат изключително важно значение за местните власти и изпълнението на ПИРО.

От друга страна, това доведе до проблеми за общините, които бяха изправени пред предизвикателството да работят с ограничен бюджет и да бъдат по-уязвими, предвид липсата на сигурност. Това бе и период на преход – довършваха се и се отчитаха проекти от предходния програмен период и се планираше следващият.

Войната в Украйна, пък, доведе до засилването на инфлационните процеси у нас и наруши икономическия баланс.

V. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ПО ПРИОРИТЕТИ

В тази част на доклада е отчетено изпълнението на проектите, които допринасят за осъществяването на заложените цели и приоритети на плана. Те са

систематизирани в табличен вид в **Приложение 1** към настоящия доклад и включват:

- проекти, които са изпълнени в рамките на периода 2021-2023 г., финансирани от фондовете на ЕС:

Таблица 4: Информация за проекти на Община Айтос 2021-2023

Общ брой договори	75
Обща стойност БФП	4 125 350.00 лв.
Обща стойност със СФ	5 368 859.95 лв.
Брой бенефициенти от общината	59

- проекти, чието изпълнение е започнало в стария програмен период, но са завършени в периода след 2020 г. При финансовото отчитане, там където е било възможно, с оглед наличната информация, е представена усвоената сума само за периода 2021-2023 г.

Таблица 4: Информация за проекти на Община Айтос завършени след 2020 г

Общ брой договори	39
Обща стойност БФП	2 822 547.14 лв.
Обща стойност	3 737 947.35 лв.
Общ брой бенефициенти	33

- проекти, които са в процес на изпълнение. Тук се включват проекти и инициативи, които са започнати в периода 2021-2023 г. и се очаква да продължат и през следващите години.

Таблица 5: Информация за проекти на Община Айтос в процес на изпълнение 2023 г

Общ брой договори	11
Обща стойност БФП	974 288.59 лв.
Обща стойност	1 571 888.76 лв.
Общ брой бенефициенти	11

Доклад за Междинна оценка на изпълнението на ПИРО АЙТОС 2021-2023

С цел постигане на максимално обективна оценка са взети предвид следните условия:

- Реализирани проекти/дейности, които са заложили в ПИРО 2021-2027 г.;
- Реализирани проекти/дейности, които не са изрично посочени в ПИРО 2021-2027 г., но могат да се отнесат към някой от приоритетите:

2021BG16FFPR002 Програма "Околна среда" 2021-2027	"Техническа помощ за инвестиции в Зоопарк гр. Айтос" по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Техническа помощ за инвестиции в зоологически градини“ по Приоритетна ос 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.“	3.4.2024	40 356,00	40 356,00	0,00	9	В изпълнение (от дата на стартиране)
2021BG-RRP Национален план за възстановяване и устойчивост	"Изпълнение на мерки за подобряване на устойчивата градска мобилност на Община Айтос и Община Карнобат“ по процедура BG-RRP-8.013 „Екологосъобразна мобилност“ с финансиране от Механизма за възстановяване и устойчивост	19.4.2024	7 541 402,90	5 930 192,61	1 611 210,29	24	В изпълнение (от дата на стартиране)
2021BG-RRP Национален план за възстановяване и устойчивост	Изграждане на сграда за резидентна грижа за възрастни хора в надтрудоспособна възраст без	12.8.2024	3 536 264,19	3 260 327,86	275 936,33	20	В изпълнение (от дата на стартиране)

Доклад за Междинна оценка на изпълнението на ПИРО АЙТОС 2021-2023

	увреждания (Дом за стари хора) в гр. Айтос						
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	„Основен ремонт на част от улица № 20 (от О.Т.95 до О.Т.67) по плана на село Мъглен, община Айтос“	24.10.2024	153 708,08	153 708,08	0,00	24	Сключен
2021BG-RRP Национален план за възстановяване и устойчивост	„Въвеждане на енерго ефективни мерки чрез реконструкция, модернизация и интелигентно управление на уличното осветление в 17 населени места на територията на община Айтос“	1.11.2024	1 631 836,80	1 631 836,80	0,00	15	В изпълнение (от дата на стартиране)

ОПИК 2014-2020

Общ брой договори	46
Обща стойност БФП	944 773.81.
Обща стойност	1 194 830.77
Общ брой бенефициенти	41

ОПРЧР 2014-2020

Общ брой договори	2
Обща стойност БФП	167 204.44 лв.
Обща стойност	167 204.44 лв.
Общ брой бенефициенти	1

ПРОГРАМА МОРСКО ДЕЛО И РИБАРСТВО 2014-2020

Общ брой договори	1
Обща стойност БФП	200 000.00 лв.

Обща стойност	200 000.00 лв..
Общ брой бенефициенти	1

ПРСР 2014-2020

Общ брой договори	111
Обща стойност БФП	12 817 037.07 лв.
Обща стойност	18 755 065.70 лв.
Общ брой бенефициенти	97

ПРЧР 2021-2027

Общ брой договори	3
Обща стойност БФП	1 665 955.98
Обща стойност	1 665 955.98
Общ брой бенефициенти	1

НПВУ

Общ брой договори	4
Обща стойност БФП	572 643.60
Обща стойност	1 125 287.20
Общ брой бенефициенти	4

Оценката е направена на база данни, получени от официални източници на информация, допълнителни кабинетни проучвания и информация предоставена от Общинската администрация.

Кратък преглед на стратегическата част на ПИРО на Община Айтос за периода 2021-2027г.

Стратегическата рамка на ПИРО на община Айтос включва визия за развитие, стратегически цели и приоритети за развитие с формулирани конкретни мерки и дейности.

Визията за развитието на община Айтос дава характеристики на специфичния

потенциал на общината и насоките за бъдещото ѝ развитие, а именно: **Община Айтос – привлекателно място за живот, работа и инвестиции.** В ПИРО са заложили две основни стратегическите цели:

- I. Утвърждаването на община Айтос като съществен елемент от развитието на Бургаски агломерационен ареал.**
- II. Преодоляване на негативните демографски процеси, чрез продължаващо**

В тяхната основа стои оптимално използване, подобряване и развитие на съществуващата инфраструктура, отговорно икономическо развитие базирано на иновации и модернизация, минимизиране на въздействието върху околната среда и укрепване на чувството за принадлежност чрез съхранение на традициите и обичаите и непрекъснато подобряване на знанията и уменията. В съответствие с тези цели, са формулирани 3 основни приоритета:

ПРИОРИТЕТ 1: ЗА ХОРАТА

Приоритет 1 е за хората, за условията при които живеят, и услугите, които ползват. Насочен е към решаване на въпроси, свързани с комфорта на обитаване в жилищните сгради, сигурността и достъпността в урбанизираните територии, с условията и качеството на предоставяните обществени услуги в сферата на културата, образованието, социални дейности, здравеопазване и спорт, както от местната власт, така и от частния сектор, където това е приложимо.

ПРИОРИТЕТ 2: ЗА ПРОСПЕРИТЕТ (ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ)

Приоритет 2 е свързан с нейното икономическо развитие, и възможността да използва перспективите, които предоставя близостта ѝ до агломерационния център и туристическата черноморска зона. Хората вземат решение къде да живеят според възможностите за работа, и затова приоритета включва в себе си потенциала на частния сектор да генерира заетост чрез своето развитие, при подкрепа от общинската власт (ако е приложимо).

ПРИОРИТЕТ 3: ЗА ПРИРОДАТА (ЕКОЛОГИЯ И КЛИМАТИЧНИ ПРОМЕНИ)

Приоритет 3 включва инициативи водещи до човешко въздействие спрямо природата и обратно – влиянието на околната среда върху хората. Той касае качеството на водата, въздуха, почвите, и осигуряването на здравословна среда на живот, при запазване природните дадености и ограничаване на климатичните промени, вкл. и чрез използване на възобновяеми енергийни източници.

Стратегическата част на ПИРО ясно показва избраната посока на развитие на общината и сферите, към които приоритетно да бъдат насочени усилията и основната част от инвестициите. Именно поради тази причина са набелязани ограничен брой ключови приоритети, които отразяват избрания фокус и специфика за развитие. Целта е да се постигне концентрация и осезаем ефект на база на конкретните потенциали и местни специфики, а не да се формулират твърде общи и универсални цели и приоритети.

Целите и приоритетите на ПИРО на община Айтос са определени в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие на по-високите нива: Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен регион, Националната програма за развитие: България 2030, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие, както и с целите на кохезионната политика на ЕС за периода 2021-2027г., като са обвързани с постигането на конкретни резултати за територията на община Айтос.

Стратегическите цели отразяват местните потенциали за развитие и се съсредоточават върху решаването на конкретните проблеми на община Айтос.

При извършване на оценката са идентифицирани проекти/ дейности, които допринасят за изпълнение на отделна мярка и за които е изразходван публичен ресурс. Те са съотнесени към проект – мярка в зависимост от тематичното им направление. Степента на изпълнението е оценена на база напредъка по съответните групи проекти.

Оценка на изпълнението (Приложение 2)

ПРИОРИТЕТ 1: ЗА ХОРАТА

В програма за реализация на ПИРО 2021-2027 г. по Приоритет 1 са планирани общо 23 мерки. За периода 2021-2023 г. са в процес на изпълнение или са изпълнени 14 мерки, а 9 все още не са стартирали, което е над 60%. По мерките са планирани и 14 индикативни проекти, а за периода 2021-2023 г са изпълнявани двойно повече проекти – 36. Съгласно приетата скала за оценка Приоритет 1 се изпълнява много добре за оценявания период

МЕРКИ			ПРОЕКТИ		
П1	планирани	в изпълнение	не са стартирали	планирани	в изпълнение
	23	14	9	23	36

ПРИОРИТЕТ 2: ЗА ПРОСПЕРИТЕТ (ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ)

В програма за реализация на ПИРО 2021-2027 г. по Приоритет 2 са планирани общо 20 мерки. За периода 2021-2023 г. са в процес на изпълнение или са изпълнени 10 мерки, а 10 все още не са стартирали, 50%. По мерките са планирани и 20 индикативни проекти, а за периода 2021-2023 г са изпълнявани 148, най-вече в частния сектор. Съгласно приетата скала за оценка Приоритет 2 се изпълнява много добре за оценявания период

ПРИОРИТЕТИ	Изпълнение на Приоритет 2 2021-2023 г				
	МЕРКИ			ПРОЕКТИ	
	планирани	в изпълнение	не са стартирали	планирани	в изпълнение
П 2	20	10	10	20	148

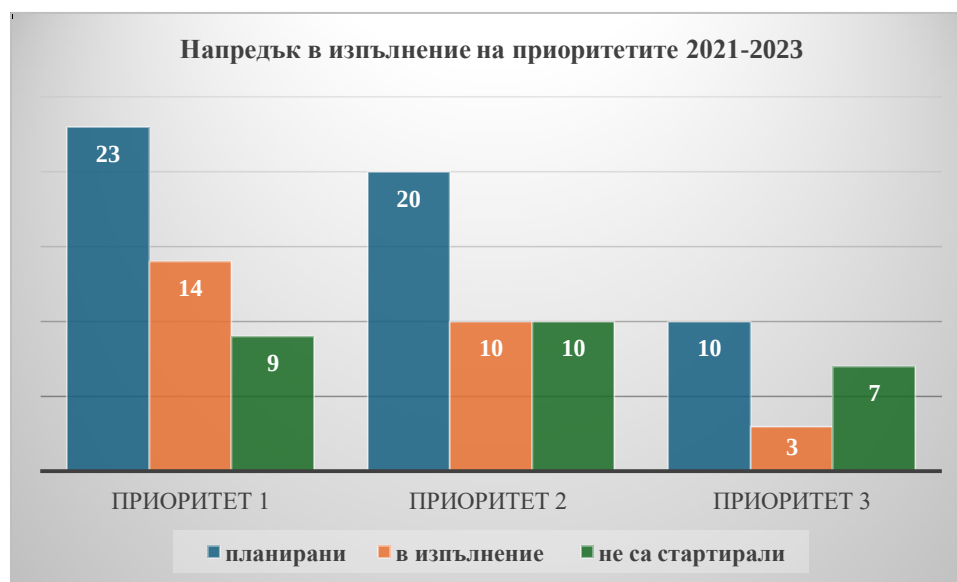
ПРИОРИТЕТ 3: ЗА ПРИРОДАТА (ЕКОЛОГИЯ И КЛИМАТИЧНИ ПРОМЕНИ)

В програма за реализация на ПИРО 2021-2027 г. по Приоритет 3 са планирани общо 10 мерки. За периода 2021-2023 г. са в процес на изпълнение или са изпълнени 3 мерки, а 7 все още не са стартирали, или 30%. По мерките са планирани и 10 индикативни проекти, а за периода 2021-2023 г са изпълнявани 12, най-вече в частния сектор. Съгласно приетата скала за оценка Приоритет 3 се изпълнява добре за оценявания период

ПРИОРИТЕТИ	Изпълнение на Приоритет 3 2021-2023 г	
	МЕРКИ	ПРОЕКТИ

П 3	планирани	в изпълнение	не са стартирали	планирани	в изпълнение
	10	3	7	10	12

Фигура 8: Изпълнени проекти по приоритети 2021-2023

VI. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И УСТОЙЧИВОСТТА НА РЕЗУЛТАТИТЕ, ИЗГОТВЕНА НА БАЗА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ И РЕЗУЛТАТ

Напредък въз основа на индикаторите за наблюдение

Системата от индикаторите е неизменна част от цялостния процес на оценка за наблюдение и актуализация на ПИРО, която е основен обективен инструмент за проследяване изпълнението на степента на изпълнение на плана. Системата отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината за периода на действие на ПИРО. Изборът на подходящи индикатори се базира на специфичните характеристики на стратегическата част на ПИРО и съвременните методи за наблюдение на стратегическото планиране.

Системата е базирана на 2-та основни типа индикатори, в съответствие с Методическите указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027г.

Индикатори за продукт - отнасят се до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети за развитие на община Айтос. Те са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Индикаторите за резултат отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за периода 2021-2027 г. Степента на въздействие се отчита количествено. В ПИРО на Община Айтос е посочено, че оценката на база индикаторите ще се прави в период от 3 и 6 години, т.е. при изготвяне на междинната и последваща оценка на ПИРО.

Проследяването на напредъка по отношение постигането на целите за развитие в ПИРО е важен компонент от процеса на оценяване. По този начин може да се проследи до каква степен се изпълняват стратегическите цели, приоритетите и мерките в общината. Оценката се основава на базовите стойности и изменението, което е настъпило в разглеждания период. Отчита се каква е междинната стойност на индикаторите и се съотнася към целевата стойност, която следва да бъде постигната в края на програмния период. Обособени са два вида индикатори – индикатори за резултат и индикатори за продукт, които са оценени по следния начин:

Таблица 6: Скала за оценка на изпълнение спрямо целевата стойност на индикаторите

Процент изпълнение спрямо целевата стойност на индикаторите	Цвят
преизпълнен (над 100%)	
изпълнен (от 80% до 100%)	
частично изпълнен (от 50% до 80%)	
не е изпълнен (до 50%)	
отрицателно изпълнен, влошено състояние на индикатора (под 0%)	
изпълнението не може да бъде оценено, защото стойностите липсват или са грешни, или компрометирани	

Данните за наблюдението степента на постигане на съответните цели и приоритети са генерирани чрез официалните източници на информация и обсъждания с отговорни

представители на Община Айтос. **Таблица 7** показва разпределението на индикаторите за резултат и индикаторите за продукт според степента на изпълнение и вид. В Приложение 5 Матрица на индикаторите на ПИРО Айтос са заложили 15 индикатори за резултат, като 8 от тях са заложили за отчитане само в края на изпълнението -2027 г. През отчетния период е постигнат напредък по 7 индикатора и за 2 няма данни. Най- голям е броят на преизпълнените индикатори – 4 бр, и изпълнените – 2 бр. Заложени са два индикатора за резултат и през оценявания период е констатиран напредък по един от тях, а за другия няма данни. Съгласно приетата скала за оценка се отчита добър напредък по заложените индикаторите

Таблица 7. Разпределение на индикаторите според техния напредък и вид

Процент изпълнение спрямо целевата стойност на индикаторите	Цвят	Индикатори за резултат (брой)	Индикатори за продукт (брой)
преизпълнен (над 100%)		4	0
изпълнен (от 80% до 100%)		2	0
частично изпълнен (от 50% до 80%)		1	1
не може да бъде оценено, защото стойностите липсват		2	1

Източник: собствени изчисления

VII. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ;

1. ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ТЕХНИЧЕСКОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ

Първата стъпка за оценката на ПИРО на Община Айтос е да се направи стойностен анализ на техническото изпълнение на заложените стратегически цели, приоритетите, с които целите се конкретизират и най-вече на мерките и дейностите, имащи основополагаща роля за реализирането на целия план. За целта в настоящата Междинна оценка е направена съпоставка между броя изпълнени мерки за периода 2021 – 2023г. и първоначално заложените мерки и дейности.

В ПИРО Айтос за периода 2021-2027 г. са заложили общо 59 мерки, разпределени в рамките на три приоритета и девет специфични цели. В междинния период на изпълнение се отчитат извършени дейности и технически напредък в изпълнението на всички планирани мерки, които се състоят от групи проекти.

Ефективността на техническото изпълнение на ПИРО Айтос за периода 2021-2023 г. е 33.89%, формирани от приключили дейности/проекти, което се оценява като **добро общо изпълнение**, в съответствие с избраната Методика за качествена оценка на количествени показатели.

Таблица 8. Напредък по изпълнение на планираните мерки

ПРИОРИТЕТИ	Планирани	Изпълнени	Изпълнение %
ПРИОРИТЕТ 1	23	14	61%
ПРИОРИТЕТ 2	20	10	50 %
ПРИОРИТЕТ 3	10	3	30%
ОБЩО	53	27	

Резултатите от този анализ са представени на следващите таблици и фигури:

Фигура 10: Техническо изпълнение на Приоритет 1

Фигура 11: Техническо изпълнение на Приоритет 2

Фигура 12: Техническо изпълнение на Приоритет 3

От направения анализ се вижда, че най-голямо изпълнение има по Приоритет 1: За хората - над 60%. Изпълнението на Приоритет 2: е 50%, а най- малък напредък има по Приоритет 3 - 21 %.

Фигура 13: Напредък по изпълнение на приоритетите 2021-2023

2. ФИНАНСОВА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ

В настоящия раздел е представено финансовото изпълнение на ПИРО Айтос на база количествен анализ, при който единичните финансови параметри на остойностените проекти/ дейности са обобщени в общо финансово изпълнение. При изготвяне на Междинната оценка на ПИРО Айтос са идентифицирани допълнителни проекти на външни бенефициенти, които водят до леко завишаване на усвоения ресурс.

Получените стойности и тяхното съпоставяне с планирания финансов ресурс в Програмата за реализация на ПИРО позволява да се направи количествена оценка за степента на изпълнение на приоритетите - финансово изпълнение се използва като индикатор за степента на постигане на приоритетите.

Разработването на ПИРО се базира на „интегрирания подход“ в стратегическото планиране. В резултат, отделните приоритети са с дефиниции и обхват, така че да допринасят заедно за постигането на стратегическите цели.

Всеки приоритет има определен принос към стратегическите цели на ПИРО и по този начин проследените резултати за приоритетните области отразяват степента на постигане на целите. Методиката на работа включва: разпределение на бюджета на даден проект според наличната информация за дяловете на различните финансови източници; сумиране на общите стойности за всички изпълнени проекти; разпределение на общата сума по приоритети и източници.

Таблица 12: Източници на финансиране 2021-2023

Период 2021-2023	ОБЩО	Собствени средства - Общински бюджет	Републикански бюджет	Средства от ЕС	Други източници	%
П 1	18 750,00	209,00	11 525,00	6 934,00	0,00	46,90
П 2	15 177,00	0,00	0,00	11 046,00	4 131,00	37,96
П 3	6 055,00	20,00	0,00	3 063,00	2 972,00	15,14
ОБЩО	39 982,00	229,00	11 525,00	21 043,00	7 103,00	100,00

Таблица 13: Финансово изпълнение по приоритети и източници на финансиране в хил. лв

Приоритет 1	900,00	29%	10 590,00	43%	24 742,00	35%	3 480	57%	39 712,00	38%
2021-2023	209,00	1%	11 525,00	62%	6 934,00	37%	0	0%	18 668,00	47%
Приоритет 2	2 150,00	69%	8 600,00	36%	19 777,00	28%	1800	30%	32 327,00	31%
2021-2023	0	0,00%	0	0,00%	11046	72,70%	4131	27%	15 177,00	38%
Приоритет 3	80,00	3%	5 220,00	21%	25 195,00	36%	800	13%	31 295,00	30%
2021-2023	20	0,00%	0	0,00%	3063	50,59%	2972	49%	6 055,00	15%
ОБЩО	3 130,00	3%	24 410,00	24%	69 714,00	67%	6 080	6%	103 334,00	100%
2021-2023 ОБЩО	229,00	0,57%	11 525,00	28,88%	21 043,00	52,73%	7103	18%	39 900,00	100%

За изпълнение на ПИРО Айтос през периода 2021 – 2023 година реално инвестираният финансов ресурс е в размер на 39 775 хил. лв., което формира 38.6 % от планирания индикативен финансов ресурс.

Анализът, който по същество е част от параметъра „ефикасност на използваните ресурси“ показва, че общите разходи за финансовото изпълнение на ПИРО на Община Айтос за периода 2021-2023 г. е показателен за постигнато **добро изпълнение**.

Основни финансови инструменти за изпълнението на ПИРО за периода 2021 - 2023 г. са средствата от държавния бюджет и европейските фондове от програмен период 2021 – 2023г. Прегледът на изпълнението показва, че общината е търсила различни възможности за финансовото обезпечаване на изпълнението на ПИРО. Осигурен е значителен финансов ресурс от спечелени проекти по оперативните програми на ЕС, действащи до края на 2023г.: Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020, Програма развитие на селските райони 2014 - 2020, както и програмите за новия период: Програма „Образование“ 2021 - 2027, Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027, Национален план за възстановяване и устойчивост и други.

Фигура 15: Финансово изпълнение по приоритети и източници на финансиране в хил. лв.

Най-голям дял от инвестираните средства са финансирани от структурните и кохезионни фондове на ЕС – 53% или 21 043 хил. лева за проекти на общинската администрация, както и за съфинансиране на проекти на частния бизнес, които са реализирани през периода на междинната оценка; от републиканския бюджет 29% или 11 525 хил. лева за проекти на общинската администрация, следвани от частните инвестиции за съфинансиране на проекти от различни европейски фондове 18 % или 7 103 хил. лева. През периода от общинския бюджет за изпълнение на ПИРО са реализирани 229 хил. лева, което представлява под 1 %.

От гледна точка на произхода на финансовите ресурси, Община Айтос води балансирана политика при изразходването на собствен ресурс, тъй като за всеки похарчен 1 лев от общинския ресурс са привлечени 174 лв. от други източници, вкл. и на различни от общинската администрация бенефициенти.

Общинската администрация следва добре планиран подход за реализиране на местната политика и целият финансов ресурс е насочен към решаване на основни проблеми в общността.

Работата в областта на общинското развитие е насочена към изпълнение на основни дейности, в рамките на обективните възможности, създаващи условия за нормално функциониране на обществения живот - поддържането на съществуваща техническа

инфраструктура; целесъобразното инвестиране на европейски и общински ресурс в социалната инфраструктура; повишава достъпността до услугите за гражданите и бизнеса.

През периода са направени инвестиции за подобряване свързаността между населените места в общината.

Описание на съответствието между разходите и очакваните ползи

На етап междинна оценка отчетените проекти и инициативи, и индикатори показват висока резултатност в изпълнението на ПИРО, обвързана с подобрени показатели за общинското развитие. Анализираните проекти и инициативи в Община Айтос имат пълно съответствие със стратегията на ПИРО, като по отделно допринасят за постигане на стратегическите цели.

Изпълнението на ПИРО се извършва при спазване принципите за законосъобразност, прозрачност и публичност, защита на обществените интереси, ефективно и целесъобразно използване на финансовия ресурс, включително за покриване на извънредните и непредвидени разходи. При анализиране и проследяване на условията за изпълнение на ПИРО в годишните доклади за 2021, 2022, 2023 г. за наблюдение изпълнението му са отразени настъпилите промени в условията на живот, оказващи пряко въздействие върху социално-икономическото развитие на Айтос.

Основен приоритет за Община Айтос е да изпълнява проектите по сключените договори за безвъзмездна финансова помощ, за да може същите да бъдат реализирани и приключени в рамките на договореното. За да се ограничат щетите от забавянето на реализацията на инвестициите, причинени от комплекса от кризи, община Айтос предприема законосъобразни действия да предоговори сроковете и бюджетите за изпълнението им.

Всичко това дава основание да се даде положителна оценка относно съотношението между направените разходи и очакваните/постигнатите ползи.

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА ПИРО.

При изпълнение на ПИРО през периода 2021 – 2023 година влияние оказват негативните ефекти от общото състояние на външната среда - засилването на

глобалното геополитическо напрежение, инфлация, забавена икономическа активност, природни катаклизми. Политическата нестабилност, икономическа криза и епидемичната обстановка в страната са също ограничителните фактори за развитие. През този период се отчитат положителни аспекти в национален план: продължаващ ръст на възнагражденията, технологична и структурната трансформация на индустрията, в т.ч. промените във веригите на доставки, както и навлизането на дигиталните услуги във всички сфери на живота. Човешкият капитал и профилът на работната сила продължават да бъдат ключови за икономиката.

Въпреки това през периода 2021 - 2023 година Община Айтос отчита реализирането на значителен брой общински проекти и дейности, насочени към подобряване състоянието на населените места, изграждане на съвременна инфраструктура, повишено качество на предоставяните социални услуги, по-добро образование и по-чиста околна среда.

Основните финансови ресурси са насочени към дейности за намаляване на негативния ефект в най-уязвимите сфери - социални услуги и образователни институции.

Изводи от изпълнението

По отношение на проектите и инициативите

- Общото техническо изпълнение на ПИРО на Община Айтос на етап междинна оценка е добро от 81%, от планираните 53 мерки се изпълняват или са изпълнени 27 мерки.
- Реално постигнатият финансов напредък спрямо стойността на Програмата за реализация е 38,61%, спрямо планирания ресурс в индикативната финансова рамка.
- С най-висока динамика на инвестиции за изпълнение на ПИРО е 2023 година, когато се приключва значителна част от проекти, финансирани от оперативните програми за периода 2014 – 2020 година и започна финансирането по някои от програмите за новия период 2021 – 2027 година.
- От гледна точка на произхода на финансовите ресурси, Община Айтос води балансирана политика при изразходването на собствен ресурс, тъй като за всеки

похарчен 1 лев от общинския ресурс е успяла да привлече 174 лв. от други източници средно за периода конкурентен принцип проекти на общината за привличане на безвъзмездна финансова помощ от фондовете на ЕС.

- Много висока проектна активност на частния бизнес;
- Върху темповете на изпълнение на ПИРО влияние оказва забавянето при одобряване на Националния план за възстановяване и устойчивост и на новите програми, а основен инструмент за реализирането на ПИРО са средствата от Европейския съюз.
- Небалансираност между изпълнението на отделните приоритетни области;

По отношение на индикаторите

- Отчита се добър напредък в общото социално-икономическо развитие в община Айтос;
- Добро изпълнение на целите и приоритетите на ПИРО според отчетените индикатори;

По отношение на наблюдението и изпълнението на ПИРО

- Умело използване и съчетаване на различни източници на финансиране за изпълнението на ПИРО.
- Детайлно отчитане за изпълнението на общинските политики на годишна основа в Годишни доклади за наблюдение на изпълнението на ПИРО за 2022г., 2023г.
- Предоставянето на информация към гражданите се осъществява приоритетно чрез интернет страницата на Община Айтос.
- Необходимо е да се извърши актуализиране на Програмата за реализация на Програмата за реализация на Плана за интегрирано развитие на Община Айтос за периода 2021-2027 г. с оглед променените социално – икономически условия през периода 2021 – 2023г. и наличието на одобрени програми за финансиране през новия програмен период със средства от фондовете на ЕС.

Програмата за реализацията на ПИРО е оперативен документ за реализиране на основните приоритети и цели, залегнали в ПИРО и включва мерки и проектни идеи, насочени към постигане на целите за развитието на общината в периода 2021 – 2027 г.

Изправена пред предизвикателството за работа в създалите се необичайни условия местната администрация следва да предприеме актуализация, чрез която да намери решения на много от проблемите с цел да не се допусне срыв в нито една от съществуващите системи на територията на общината.

В тази връзка се препоръчва:

- Да се извърши актуализация на Приложение №1 Програма за реализация на ПИРО на Община Айтос за периода 2021-2027 г. При актуализация на Приложение №1 Програма за реализация на ПИРО на Община Айтос за периода 2024-2027 г. да се отразят следните препоръки:
 - Да бъде обособена нова мярка за група проекти на частните бенефициенти, които допринасят за развитие на икономическия растеж и са финансирани със средства от фондовете на ЕС и публични средства от националния бюджет.
 - Да се разработи Приложение № 1А. Индикативен списък на важни за общината проекти, включени в ПИРО на Община Айтос за периода 2024-2027 г.
 - Да се актуализира Приложение №2. Индикативна финансова таблица;
 - Да се актуализира Приложение №3. Матрица на индикаторите, като се отстранят техническите несъответствия и индикаторите да се синхронизират с актуализираната Програма за реализация на ПИРО.

Изведените препоръки няма задължителен характер.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Приложение 1 - Мерки в програмата за реализация;

Приложение 2 - Индикативна финансова таблица

Приложение 3 - Матрица на индикаторите